

ЗАТВЕРДЖУЮ:

президентка державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут»

Ксенія СЕМЕНОВА

18 березня 2026 року

ВИСНОВОК

Державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (далі – КАІ) про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Кадара Артема Миколайовича на тему «Інститут представництва, як інструмент розв’язання міжнародних спорів: теорія та практика», поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 293 «Міжнародне право»

ВИТЯГ

із протоколу № 2 розширеного засідання
кафедри міжнародного та європейського права
від 18 березня 2026 року

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники кафедри міжнародного та європейського права

Головуючий на засіданні – Прохасєв В.В., д.ю.н., професор, професор кафедри;

Секретар засідання – Максимович Р.О., к.ю.н., доцент кафедри;

Немченко К.С., доктор філософії у галузі права, в.о. завідувача кафедри;

Бабін Б.В., д.ю.н., професор, професор кафедри;

Чистякова Ю.В., к.ю.н., старший викладач кафедри;

Жукорська Я.М., к.ю.н., доцент, декан факультету права та міжнародних відносин;

Волошин Ю.О., д.ю.н., професор, професор кафедри;

Замула А.Ю., к.ю.н., доцент, доцент кафедри;

Нуруллаєв І.С.о., д.ю.н., професор, професор кафедри;

Пазюк А.В., д.ю.н., професор, професор кафедри;

Широкова-Мурараш О.Г., к.і.н., доцент, доцент кафедри.

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники інших кафедр КАІ:

Сапсай А.П., к.політ.н., доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та стратегічних студій Факультету права та міжнародних відносин.

Серед присутніх 5 докторів юридичних наук, 5 кандидатів юридичних наук, 1 кандидат історичних наук, 1 кандидат політичних наук.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження аспіранта кафедри міжнародного та європейського права Факультету права та міжнародних відносин КАІ КАДАР Артема Миколайовича на тему «Інститут представництва, як інструмент розв'язання міжнародних спорів: теорія та практика», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 293 «Міжнародне право».

Науковий керівник – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного та європейського права Факультету міжнародних відносин КАІ Волошин Юрій Олексійович.

Дисертація виконувалась на кафедрі міжнародного та європейського права Факультету права та міжнародних відносин КАІ. Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради факультету міжнародних відносин Національного авіаційного університету (протокол №7 від 25.10.2022).

Виступили:

Здобувач Кадар Артем Миколайович представив презентацію за основними положеннями дисертації «Інститут представництва, як інструмент розв'язання міжнародних спорів: теорія та практика» поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 293 «Міжнародне право».

Здобувач розкрив актуальність обраної теми дослідження, чітко визначив мету та основні завдання, обґрунтував методологічні підходи та методи дослідження, окреслив об'єкт і предмет наукового пошуку. Було представлено ключові наукові результати та положення, що виносяться на захист, а також акцентовано увагу на теоретичній та практичній значущості дисертаційної роботи.

Здобувач зазначив, що представницьке право як ключовий механізм реалізації правосуб'єктності держав та міжнародних організацій переживає сьогодні безпрецедентне навантаження. В умовах збройної агресії росії проти України цей інститут набув критичного значення: він забезпечує правову безперервність державності, легітимізує захист інтересів України на міжнародній арені, забезпечує документування воєнних злочинів та захист прав мирного населення в умовах окупації.

У дисертації здійснено системний аналіз інституту представництва в міжнародному праві як правового механізму вирішення міжнародних спорів. Досліджено еволюцію цього інституту від класичних форм дипломатичного представництва до сучасних багатосторонніх та цифрових форматів. Особливу увагу приділено правовому регулюванню діяльності дипломатичних і консульських установ на підставі Віденських конвенцій 1961 та 1963 років.

Здобувач наголосив, що принцип мирного вирішення міжнародних спорів, закріплений у Статуті ООН, реалізується насамперед через механізми представництва: дипломатичні переговори, посередництво, арбітраж та судовий

розгляд. Кожен із цих засобів передбачає активну участь уповноважених представників суб'єктів міжнародного права, від якості та ефективності роботи яких залежить результат врегулювання спору.

Окрему увагу у виступі було приділено концепції «цифрового представництва» в міжнародному праві – нової форми здійснення представницьких функцій із використанням електронної ідентифікації, блокчейн-технологій та захищених каналів зв'язку. В умовах кіберзагроз та інформаційних воєн традиційні форми дипломатичного представництва потребують правового осмислення крізь призму цифрової трансформації.

Дослідник представив власну типологію міжнародних спорів за критерієм участі представницької інституції: класичні (двосторонні), багатосторонні, асиметричні та гібридні. Така типологія дає змогу диференційовано підходити до вибору засобів врегулювання залежно від суб'єктного складу та характеру спору.

Також у доповіді було сформульовано концепцію безперервності представництва у разі збройного конфлікту та правову доктрину оборонного представництва громадян на окупованих територіях. Ці теоретичні положення мають безпосереднє прикладне значення для України в умовах триваючої російської агресії.

Здобувачу були поставлені такі запитання:

1. Прощаєв В.В., д.ю.н., професор, професор кафедри міжнародного та європейського права КАІ.

Запитання: Яким чином, на Ваш погляд, інститут представництва в міжнародному праві відрізняється від представництва у внутрішньодержавному праві та які його ключові доктринальні ознаки?

Відповідь: Дякую за запитання! Інститут представництва в міжнародному праві характеризується специфічною природою, зумовленою особливостями суб'єктного складу міжнародно-правових відносин. На відміну від представництва у внутрішньодержавному праві, де представник діє від імені фізичної або юридичної особи на підставі норм національного права, у міжнародному праві представництво реалізується переважно від імені держави або іншого суб'єкта міжнародного права (міжнародної організації, народу, що бореться за самовизначення тощо). Доктринально інститут представництва визначається як сукупність міжнародно-правових норм і принципів, що регулюють діяльність уповноважених органів або осіб, які діють від імені суб'єкта міжнародного права з метою реалізації його прав та інтересів. Ключовими ознаками є: публічно-правовий характер повноважень; формалізована процедура надання мандату; дія від імені та в інтересах суб'єкта міжнародного права; міжнародно-правові наслідки дій представника. Відтак, представництво виступає механізмом інституціоналізації участі суб'єктів міжнародного права у міждержавних та міжінституційних відносинах.

2. Прощаєв В.В., д.ю.н., професор, професор кафедри міжнародного та європейського права КАІ.

Запитання: Охарактеризуйте, будь ласка, у який спосіб представницькі

органи державної влади сприяють реалізації принципу мирного вирішення міжнародних спорів у сучасній міжнародно-правовій практиці?

Відповідь: Дякую за запитання! Реалізація принципу мирного вирішення міжнародних спорів значною мірою залежить від ефективності діяльності представницьких органів державної влади, які виступають безпосередніми учасниками переговорних та процедурних механізмів врегулювання конфліктів. Через дипломатичні представництва, постійні місії при міжнародних організаціях та спеціальні делегації держави здійснюють комунікацію, формують переговорні позиції та беруть участь у різноманітних примирних процедурах, передбачених міжнародним правом. Зокрема, представники держав відіграють провідну роль у проведенні переговорів, участі у міжнародному посередництві, створенні спільних комісій із врегулювання спорів, а також у представництві інтересів держави в міжнародних судових установах та арбітражах. Представництво виступає інструментом процесуальної та інституційної реалізації принципу мирного вирішення міжнародних спорів, забезпечуючи правову та дипломатичну взаємодію між сторонами конфлікту.

3. Немченко К.С., доктор філософії у галузі права, в.о. завідувача кафедри міжнародного та європейського права КАІ.

Запитання: У роботі Ви зазначаєте, що під мирним вирішенням міжнародних спорів розуміють комплекс заходів і процедур, спрямованих на врегулювання конфліктів без застосування сили. Які саме основні мирні засоби вирішення міжнародних спорів Ви розглядаєте?

Відповідь: Дякую за запитання! До основних мирних засобів вирішення міжнародних спорів ми пропонуємо відносити: дипломатичні переговори – прямий контакт держав або міжнародних організацій для досягнення домовленостей (приклад: угоди щодо ядерної програми Ірану, 2015 р.); посередництво (медіація) – участь нейтральної третьої сторони для сприяння домовленості (приклад: медіація ОБСЄ у конфлікті на сході України); міжнародний арбітраж – передача спору на розгляд незалежного третейського суду (приклад: рішення у справі Філіппін проти Китаю в Південно-Китайському морі, 2016 р.); розгляд у міжнародних судах – передача справи до Міжнародного Суду ООН або ЄСПЛ (приклад: справа «Нікарагуа проти США», 1986); регіональні механізми – застосування процедур регіональних організацій; договірні механізми – передбачені дво- або багатосторонніми угодами процедури.

4. Немченко К.С., доктор філософії у галузі права, в.о. завідувача кафедри міжнародного та європейського права КАІ.

Запитання: Які фундаментальні проблеми щодо реалізації принципу мирного вирішення міжнародних спорів на сучасному етапі Ви виокремлюєте?

Відповідь: Дякую за запитання! У XXI столітті реалізація принципу мирного вирішення міжнародних спорів стикається з низкою нових викликів. По-перше, гібридні конфлікти та асиметричні загрози: традиційна дипломатія розрахована на врегулювання міждержавних суперечок, тоді як сучасні конфлікти мають змішаний характер – поєднують збройне протистояння, економічний тиск, інформаційні кампанії та кібератаки. По-друге, виклики цифрової епохи вимагають

спеціалізованих технічних знань та нових інституційних механізмів. По-третє, недотримання міжнародно-правових зобов'язань окремими державами підриває авторитет міжнародного права. По-четверте, політизація міжнародних органів створює ризик втрати їхньої неупередженості. По-п'яте, екологічні та кліматичні спори потребують багатостороннього підходу та наукової експертизи.

5. Пазюк А.В., д.ю.н., професор, професор кафедри міжнародного та європейського права КАІ.

Запитання: Яку роль відіграють дипломатичні та консульські установи в системі розв'язання міжнародних спорів?

Відповідь: Дякую за запитання! Дипломатичні та консульські установи відіграють визначальну роль у системі мирного врегулювання міжнародних спорів, виконуючи широкий спектр функцій. Вони виступають не лише як традиційні канали офіційних переговорів, але й як активні агенти превентивного запобігання конфліктам та пошуку компромісних рішень. Однією з основних ролей дипломатичних установ є забезпечення безперервного політичного діалогу між країнами. Консульські установи мають особливе значення у захисті прав і інтересів громадян своєї держави за кордоном, а також у врегулюванні спорів, пов'язаних із транскордонними правовідносинами. Дипломатичні і консульські установи є нейтральними посередниками у багатьох міжнародних конфліктах та динамічними платформами для комплексного управління суперечками.

6. Пазюк А.В., д.ю.н., професор, професор кафедри міжнародного та європейського права КАІ.

Запитання: Які міжнародні документи, резолюції та практики, що доповнюють і конкретизують основні положення Віденської конвенції про дипломатичні зносини 1961 року та Віденської конвенції про консульські зносини 1963 року, Ви пропонуєте до розгляду в розрізі теми Вашого наукового дослідження?

Відповідь: Дякую за запитання! Окрім Віденських конвенцій, у сфері міжнародно-правового регулювання діяльності дипломатичних і консульських установ значну роль відіграють: резолюції Генеральної Асамблеї ООН, зокрема резолюція A/RES/61/31 (2006) про посилення захисту дипломатичних і консульських місій; директиви та кодекси поведінки, зокрема Кодекс ЕЕАС; двосторонні угоди між державами. У сфері мирного вирішення спорів принципово важливими є Статут ООН (ст. 33), Гаазькі конвенції 1899 і 1907 років, резолюція ГА ООН 1967 (XVIII), Манільська декларація 1982 р., Декларація 1988 р. про роль ООН у запобіганні спорам, Декларація ГА ООН 46/59 (1991) про встановлення фактів, Декларація про принципи міжнародного права 1970 р. та Європейська конвенція про мирне врегулювання спорів 1957 р.

Висновок наукового керівника.

Волошин Юрій Олексійович, д.ю.н., професор, професор кафедри міжнародного та європейського права КАІ.

Науковий керівник охарактеризував актуальність обраної теми дослідження, поставлені та виконані завдання для досягнення мети щодо проведеного наукового

дослідження.

Наголосив, що дисертант Кадар Артем Миколайович успішно виконав індивідуальний план наукової роботи та індивідуальний навчальний план. Волошин Ю.О. констатував достатню готовність дисертації до захисту, відзначив високий рівень підготовки здобувача, його системну та цілеспрямовану роботу над усіма розділами дисертаційного дослідження.

Науковий керівник звернув увагу на активну участь дисертанта в наукових заходах, публікацію результатів дослідження у фахових виданнях, що свідчить про належну апробацію основних положень дисертації.

Волошин Ю.О. наголосив на тому, що під час навчання в аспірантурі Кадар А.М. продемонстрував здатність до самостійного вирішення складних наукових завдань, належний рівень професійних знань, уміння працювати з міжнародними нормативно-правовими актами, проводити порівняльний правовий аналіз та формулювати науково обґрунтовані висновки й рекомендації.

Науковий керівник підкреслив, що дисертація є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке відповідає вимогам до такого виду робіт за спеціальністю 293 «Міжнародне право», та висловив переконання, що її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року .

Рецензенти дисертаційної роботи, які наголосили на позитивних аспектах дослідження та висловили свої побажання та зауваження:

Нуруллаєв І.С.огли, д.ю.н., професор, професор міжнародного та європейського права Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Рецензент відзначив актуальність дисертаційного дослідження Кадара Артема Миколайовича, присвяченого інституту представництва як інструменту вирішення міжнародних спорів у контексті сучасних викликів міжнародній безпеці. З огляду на масштабну збройну агресію Російської Федерації проти України та стрімку трансформацію характеру міжнародних конфліктів, обрана тема є надзвичайно своєчасною та теоретично вагомою.

Дисертація демонструє глибоке осмислення правової природи інституту представництва як динамічного механізму міжнародних відносин, здатного адаптуватися до умов гібридних конфліктів, інформаційних воєн та кіберзагроз. Особливої уваги заслуговує системний аналіз еволюції інституту представництва від класичних форм до сучасних багатосторонніх та цифрових форматів.

Рецензент позитивно оцінив розроблені автором концепції цифрового представництва та безперервності представництва в умовах збройного конфлікту як самостійний науковий внесок. Запропонована типологія міжнародних спорів за критерієм участі представницької інституції є оригінальною та науково обґрунтованою.

Значущим є висвітлення досвіду України у використанні міжнародних судових механізмів для захисту національних інтересів — в Міжнародному Суді ООН, Європейському суді з прав людини та Міжнародному кримінальному суді.

Цей блок дисертації має безпосереднє прикладне значення для розвитку правової доктрини та дипломатичної практики.

Серед дискусійних моментів, які потребують подальшої конкретизації, рецензент зазначає:

1. Доцільно більш детально розкрити правові механізми координації між різними формами представництва (дипломатичним, консульським, постійними представництвами при міжнародних організаціях) у процесі врегулювання конкретних міжнародних спорів;

2. Варто було б конкретизувати критерії розмежування «цифрового представництва» від суміжних правових понять та чіткіше визначити його місце в системі джерел міжнародного права;

3. Бажано доповнити дослідження порівняльним аналізом практики держав — членів НАТО та ЄС у сфері кіберзахисту дипломатичних комунікацій для обґрунтування міжнародних стандартів цифрової дипломатії.

Незважаючи на зазначені зауваження, рецензент високо оцінив загальний рівень роботи, аргументованість наукових положень, а також значущість запропонованих практичних рекомендацій. Дисертація містить нові науково обґрунтовані результати, які мають теоретичне та практичне значення для розвитку науки міжнародного публічного права в Україні.

З огляду на актуальність теми, обсяг проведеного дослідження, рівень аргументації висновків та якість апробації результатів, є достатні підстави вважати дисертаційну роботу та представлені до розгляду публікації такими, що задовольняють повною мірою вимогам п.п. 6–9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 р.

Дисертація може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді, а її автор Кадар Артем Миколайович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 293 «Міжнародне право».

Максимович Р.О., к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Рецензент відзначив високий рівень теоретичної обґрунтованості та практичної значущості дисертаційного дослідження Кадара Артема Миколайовича. Тема набуває особливої актуальності в умовах безпрецедентних викликів, з якими зіткнулося міжнародне співтовариство, — і насамперед Україна, яка активно використовує всі доступні механізми міжнародного представництва для захисту своїх інтересів на глобальній арені.

Заслуговує на високу оцінку системний аналіз міжнародно-правового регулювання інституту представництва — від класичних положень Віденських конвенцій 1961 та 1963 років до сучасних викликів, пов'язаних із цифровізацією дипломатії та функціонуванням представницьких інститутів в умовах збройного конфлікту. Дисертація відзначається чітким розумінням системного характеру інституту представництва та його зв'язків з іншими інститутами міжнародного

права.

Окрему увагу приділено порівняльно-правовому аспекту — автор обґрунтовано аналізує практику постійних представництв держав при міжнародних організаціях та їх роль у вирішенні міжнародних спорів у багатосторонньому форматі. Цей блок дозволяє поглибити розуміння механізмів координації позицій держав у рамках ООН та регіональних організацій.

Також заслуговує на схвалення ретельне дослідження практики Міжнародного суду ООН, зокрема справ між Камеруном і Нігерією та Габчіково-Надьмарош, які проілюстрували необхідність міждисциплінарного підходу та участі технічних експертів у представницьких делегаціях. Висвітлення ролі спеціальних місій та гуманітарних механізмів у захисті населення окупованих територій є вагомим науковим досягненням.

Серед побажань та зауважень рецензент зазначив:

Доцільним є чіткіше розмежування понять «інститут представництва» та «дипломатичне представництво» з урахуванням сучасних доктринальних підходів, оскільки у окремих частинах тексту ці поняття вживаються як синонімічні;

Варто було б доповнити дослідження аналізом практики притягнення до міжнародно-правової відповідальності за перешкоджання здійсненню представницьких функцій в умовах збройного конфлікту.

Загалом рецензент дійшов висновку, що дисертаційне дослідження є самостійною, завершеною науковою працею, що відповідає вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Робота має значну наукову новизну, зокрема в частині розробки концепції цифрового представництва та правової доктрини оборонного представництва громадян на окупованих територіях.

Зважаючи на актуальність вирішених завдань, отриманих наукових результатів, теоретично обґрунтованих принципів наукових положень, використаних сучасних методів наукових досліджень, підтвердженої значимості, дисертаційна робота та представлені до розгляду публікації задовольняють повною мірою вимогам п.п. 6–9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. та може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді, а її автор Кадар Артем Миколайович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 293 «Міжнародне право».

Обговорення дисертаційного дослідження.

Прощаєв В.В., д.ю.н., професор, професор кафедри міжнародного та європейського права КАІ.

Дисертація Кадара Артема Миколайовича відкриває нові горизонти в осмисленні інституту представництва як динамічного правового механізму, що постійно адаптується до сучасних викликів. Дисертант успішно поєднав теоретичний аналіз класичних засад цього інституту з дослідженням нових форм представництва в умовах гібридних конфліктів та кіберзагроз.

Дослідження побудоване на комплексі загальнонаукових та спеціально-правових методів і поєднує порівняльно-правовий, формально-правовий, системно-структурний та історико-правовий підходи. Особливо позитивно оцінюю здатність дисертанта виявити розбіжності у правовому регулюванні інституту представництва в умовах мирного часу та збройного конфлікту.

Особливу увагу в роботі приділено концепції цифрового представництва та правовій доктрині оборонного представництва громадян на окупованих територіях. Переконаливою є аргументація щодо необхідності міжнародно-правового закріплення концепції безперервності представництва у разі збройного конфлікту.

У дослідженні з'являється новий концепт – правова онтологія цифрових активів. Саме через призму цих підходів можливо вдосконалити правове регулювання інституту представництва відповідно до реалій сучасного світу.

Відзначаю академічну добросовісність, інтелектуальну дисциплінованість та високий рівень юридичної аргументації, що притаманні дисертаційній роботі. Робота відкриває перспективу подальших досліджень у галузі міжнародного публічного права та заслуговує на підтримку.

Немченко К.С., доктор філософії у галузі права, в.о. завідувача кафедри міжнародного та європейського права КАІ.

Хочу відзначити високу якість представленого дисертаційного дослідження та наголосити на його значущості в контексті формування правових механізмів захисту інтересів держави в умовах сучасних міжнародних конфліктів.

Дослідження інституту представництва як інструменту вирішення міжнародних спорів є вчасним, теоретично насиченим і перспективним для правового розвитку нашої держави.

Дисертант приділив належну увагу як теоретичним засадам інституту представництва, так і практичним аспектам його застосування в умовах збройних конфліктів та гібридних загроз. Особливої актуальності роботі надає її орієнтація на гармонізацію українського законодавства з європейськими стандартами – що важливо не лише з точки зору євроінтеграції, а й забезпечення довіри до української юрисдикції в цифровому секторі.

Позитивно оцінюю глибину компаративного аналізу, проведеного автором. Дослідження відповідає сучасним науковим вимогам і заслуговує на його представлення у разовій спеціалізованій раді.

Пазюк А.В., д.ю.н., професор, професор кафедри міжнародного та європейського права КАІ.

Хочу констатувати значну актуальність представленого дисертаційного дослідження для сучасної науки міжнародного права, зокрема у зв'язку з необхідністю наукового переосмислення інституту представництва в умовах сучасних збройних конфліктів та цифровізації дипломатії.

Наголошу на актуальності та практичному значенні дослідження інституту представництва в умовах сучасних міжнародних конфліктів, що робить роботу Кадара Артема Миколайовича особливо цінною та своєчасною.

Відзначаю концептуальну зрілість дисертації, її логічну структуру та комплексний підхід до аналізу інституту представництва. Позитивно оцінюю

вміння дисертанта поєднати аналіз правових норм із широким міжнародним і порівняльним контекстом. Підкреслю також практичну значущість дослідження в контексті захисту інтересів України на міжнародній арені.

Підтримую роботу, відзначаю її високу якість і бажаю успіху здобувачеві.

Замула А.Ю., к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права КАІ.

Дозвольте мені наголосити на важливості дослідження інституту представництва в міжнародному праві в контексті нових викликів – епохи гібридних конфліктів та цифрових загроз.

Віртуальні активи не просто є фінансово-правовими інструментами – вони трансформують саму структуру міжнародної правової взаємодії, змінюють конфігурацію публічних і приватних інтересів, породжуючи нові юридичні фрейми.

У цьому контексті особливо цінною вважаю спробу автора вийти за межі формально-догматичного підходу і розглядати інститут представництва як живий механізм міжнародних відносин, що відображає нові реалії та цінності – прозорості, ефективності та гуманності у вирішенні міжнародних конфліктів.

Акцентую увагу на тому, що в умовах сучасних міжнародних конфліктів дослідження Кадара А.М. покликане представити доктринальне бачення, в якому інститут представництва постає не лише як формальний механізм, а як дієвий інструмент захисту прав та інтересів держав і їхніх громадян.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації КАДАРА Артема Миколайовича на тему: «Інститут представництва, як інструмент розв’язання міжнародних спорів: теорія та практика», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 293 «Міжнародне право»

Обґрунтування вибору теми дослідження. Обрана аспірантом тема дисертаційної роботи є вельми актуальною та обумовлена необхідністю комплексного міждисциплінарного аналізу інституту представництва як ключового інструменту вирішення міжнародних спорів у контексті сучасних викликів. Актуальність теми підтверджується стрімким зростанням кількості та складності міжнародних спорів, масштабною збройною агресією Російської Федерації проти України з 24 лютого 2022 року та необхідністю адаптації традиційних механізмів представництва до нових реалій гібридних конфліктів, інформаційної війни та кіберзагроз.

Вищевказане свідчить, що обрана А.М. Кадаром тема становить істотний науковий інтерес і практичну цінність у сфері міжнародного публічного права.

Зв’язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано в межах науково-дослідної теми «Міжнародні стандарти

міжнародних організацій та їх імплементація державами-членами» (реєстраційний номер № 69-2021/150106), що входить до планових наукових робіт факультету права та міжнародних відносин Державного університету «Київський авіаційний інститут».

Дисертаційне дослідження проведено в межах науково-дослідної і теми «Теоретико-методологічні засади трансформації публічного управління в умовах дії воєнного стану та післявоєнного відновлення» (номер державної реєстрації 0125U002024) Факультету права та міжнародних відносин Державного університету «Київський авіаційний інститут», де автором здійснено комплексний аналіз інституту представництва як інструменту розв'язання міжнародних спорів в умовах збройного конфлікту; розроблено концептуальну модель функціонування представництва в умовах збройної агресії; досліджено механізми забезпечення безперервності представницьких функцій держави за умов тимчасової втрати контролю над частиною території; обґрунтовано правову доктрину захисного представництва громадян на окупованих територіях, а також сформульовано практичні рекомендації щодо вдосконалення міжнародно-правового регулювання інституту представництва в контексті сучасних геополітичних викликів та післявоєнного відновлення.

Тема дисертації відповідає освітньої-науковій програмі «Міжнародне право» за спеціальністю 293 «Міжнародне право» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» в КАІ (зокрема, ОК 1.3.1, ОК 1.3.2, ОК 1.3.4 та ОК 1.3.5).

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є комплексний аналіз інституту представництва як ключового інструменту міжнародно-правового механізму регулювання та перспектив розвитку в умовах сучасних глобальних викликів.

Для досягнення зазначеної мети необхідно виконати такі *завдання*:

- дослідити поняття, види та функції інституту представництва в міжнародному праві;
- проаналізувати принцип мирного вирішення міжнародних спорів як нормативну основу інституту представництва;
- охарактеризувати конвенційний механізм регулювання інституту представництва в системі вирішення міжнародних спорів;
- вивчити специфіку діяльності постійних представництв держав при міжнародних організаціях;
- проаналізувати роль дипломатичних і консульських установ у системі розв'язання міжнародних спорів;
- дослідити проблеми та перспективи розвитку інституту представництва в умовах воєнного стану та цифровізації дипломатії.

Об'єктом дослідження є міжнародно-правові відносини, що виникають у процесі функціонування інституту представництва як інструменту розв'язання міжнародних спорів.

Предметом дослідження є міжнародно-правові норми та принципи, що регулюють інститут представництва, механізми функціонування різних форм представництва у процесі мирного врегулювання міжнародних спорів.

Методи дослідження. Методологічна основа дисертації складається з комплексу загальнонаукових та спеціально-правових методів, застосування яких визначається метою, завданнями, специфікою предмета та об'єкта дослідження. Проаналізовано національні та міжнародні законодавчі та нормативні акти, що регулюють діяльність у цій сфері, а також їх практичне застосування. Вивчено положення правової доктрини, що стосуються ключових категорій дослідження, критичні публікації з окремих проблемних питань, довідкові джерела інформації. Нормативна база дослідження складається з законодавчих актів у широкому розумінні (закони та нормативні акти). Особлива увага приділена положенням міжнародних актів: хартій, 27 конвенцій, договорів та рекомендацій з питань матеріальної відповідальності в міжнародному праві. Філософсько-ідеологічна база дослідження складається із загальних положень, принципів та парадигм діалектики, герменевтики, феноменології та синергетики.

З метою забезпечення наукової об'єктивності дослідження в дисертації було використано декілька філософських, загальнонаукових та спеціалізованих наукових методів. Зокрема, для аналізу особливостей міжнародного правового регулювання матеріальної відповідальності та виявлення спільних рис і відмінностей у підходах різних міжнародних судових та арбітражних органів (Міжнародний Суд ООН, Європейський Суд з прав людини, міжнародні комісії з відшкодування збитків) були використані формально-правові та порівняльноправові методи. Історико-правовий метод дозволив визначити походження та трансформацію інституту матеріальної відповідальності, починаючи від форм відшкодування і закінчуючи сучасними механізмами компенсації збитків у міжнародному праві. Діалектичні та системно-структурні методи були використані для виявлення особливостей взаємозв'язку між різними формами матеріальної відповідальності (реституція, компенсація та задоволення) та для визначення місця інституту матеріальної відповідальності в системі міжнародної правової відповідальності. Формально-логічний метод (аналіз, синтез та індукція) дозволив розглянути існуючі теоретичні погляди на юридичну природу матеріальної відповідальності держав та міжнародних організацій, а також нормативно-правову базу відповідних міжнародних правовідносин. Комплексний підхід до аналізу досліджуваних питань та поєднання вищезазначених методів дозволили всебічно розглянути розвиток та сучасний стан інституту матеріальної відповідальності в міжнародному праві.

Наукова новизна результатів дисертації, полягає у тому, що вперше у вітчизняній та зарубіжній міжнародно-правовій науці здійснює 28 комплексний аналіз інституту представництва як інструменту розв'язання міжнародних спорів у контексті сучасних викликів міжнародної безпеки та збройних конфліктів.

За результатами дисертаційного дослідження отримано такі нові наукові результати:

уперше:

- розроблено концептуальну модель функціонування інституту представництва в умовах збройної агресії, яка поєднує класичні дипломатичні механізми з інноваційними цифровими інструментами та враховує особливості сучасних гібридних конфліктів, зокрема інформаційні операції, кібератаки та

нетрадиційні форми війни;

- продемонстрована необхідність і запропонована система критеріїв для визначення правового статусу інституту представництва у разі тимчасової втрати державою контролю над частиною території, що заповнює прогалину в міжнародному правовому регулюванні та враховує досвід України, Сирії, Лівії та інших держав;

- введено поняття «цифрового представництва» у міжнародному праві сформульовано як нова форма здійснення представницьких функцій з використанням електронної ідентифікації, онлайн-платформ, технологій блокчейн та захищених каналів зв'язку для забезпечення безперервності дипломатичної діяльності;

- запропоновано типологію міжнародних спорів за критерієм участі представницької інституції. Вона включає: класичні міждержавні спори, багатосторонні конфлікти за участю міжнародних організацій, асиметричні спори між державами та недержавними суб'єктами, а також гібридні спори з елементами інформаційної війни;

- розроблено теоретичну модель «багаторівневого представництва» в міжнародних спорах, яка передбачає одночасне функціонування рівнів державного, міждержавного, експертного та громадського представництва з чіткими механізмами координації та розподілу повноважень;

- сформульовано поняття «представницької безперервності» для випадків збройного конфлікту, яке гарантує збереження представницьких функцій навіть у разі тимчасової втрати фізичного доступу до території, евакуації дипломатичного персоналу або розриву офіційних дипломатичних відносин;

- підтверджено необхідність виділення «превентивного представництва» як окремої сфери дипломатичної діяльності, спрямованої на своєчасне виявлення потенційних конфліктів за допомогою спеціалізованих місій спостереження та аналітичних центрів у дипломатичних установах;

- розроблено правової доктрини «захисного представництва» для громадян держави на окупованих або неконтрольованих територіях за допомогою механізмів міжнародних організацій, третіх держав та спеціалізованих гуманітарних місій;

- розроблено систему практичних механізмів для реалізації представництва в збройних конфліктах, включаючи мобільні представницькі місії, спеціалізовані комунікаційні платформи, центри координації міждержавного співробітництва та цифрові системи для документування порушень;

- розроблено набір рекомендацій щодо вдосконалення міжнародних правових стандартів, що регулюють делегування повноважень між державами, міжнародними організаціями та недержавними суб'єктами в кризових ситуаціях, включаючи процедури перевірки повноважень та механізми контролю;

- розроблено пропозиції щодо створення міжнародних стандартів безпеки каналів комунікації в зонах конфліктів та протоколів електронного документування порушень для міжнародних трибуналів із використанням шифрування, технологій блокчейн та безпечного хмарного зберігання;

- розроблено модель спеціалізованого реєстру представників у міжнародних

спорах в ООН або інших універсальних організаціях, що забезпечить прозорість делегування повноважень, перевірку кваліфікації представників та запобігання конфліктам інтересів;

- розроблено систему критеріїв оцінки ефективності представництва в конкретних міжнародних спорах, включаючи швидкість реагування, комплексність захисту інтересів, якість юридичної аргументації, ефективність переговорів та рівень задоволеності сторін;

- розроблено набір процедурних правил для діяльності мобільних представницьких місій у прифронтових та деокупованих районах, включаючи правила безпеки персоналу, стандарти збору доказів, процедури взаємодії з місцевим населенням та механізми звітності;

- розроблено концепцію створення міжнародного фонду для підтримки представництва малих держав та держав у конфліктних ситуаціях, які не мають достатніх ресурсів для адекватного представлення своїх інтересів у міжнародних судових та арбітражних провадженнях;

- розроблено систему електронних послуг для внутрішньо переміщених осіб та біженців, що забезпечує дистанційне представництво держави за допомогою цифрової ідентифікації, онлайн-консульських послуг та онлайн-платформ юридичної допомоги;

- розроблено модель координаційного центру Організації Об'єднаних Націй для координації діяльності постійних місій, спеціальних місій та регіональних організацій у врегулюванні конкретних міжнародних спорів, з механізмами обміну інформацією та спільного планування;

- розроблено протокол використання штучного інтелекту та аналізу великих даних у превентивній дипломатії для швидкого виявлення ознак конфлікту шляхом моніторингу соціальних мереж, ЗМІ, економічних показників та політичних заяв.

удосконалено:

- класифікація мирних засобів вирішення міжнародних спорів, виділення превентивної дипломатії як окремої категорії з конкретними процедурними механізмами та представницькою роллю, що включає раннє попередження, моніторинг конфліктних ситуацій та посередництво на попередній стадії;

- розуміння принципу мирного врегулювання міжнародних спорів через призму його застосування в контексті сучасних геополітичних викликів, зокрема інформаційних воєн, кіберзагроз, гібридних конфліктів та дезінформаційних кампаній, що вимагають адаптації традиційних дипломатичних процедур;

- теоретичні підходи до визначення ролі постійних представництв держав при міжнародних організаціях у контексті багатосторонньої дипломатії та багаторівневого врегулювання конфліктів, включаючи координацію між ООН, регіональними організаціями та спеціалізованими агентствами;

- доктринальне розуміння функцій дипломатичних місій шляхом додавання нових сфер діяльності: кібердипломатія, медіадипломатія, цифрова документація порушень міжнародного права, координація гуманітарної допомоги в режимі реального часу;

- концепція правосуб'єктності в міжнародному представництві шляхом

визнання ролі недержавних суб'єктів (НУО, експертних груп, організацій громадянського суспільства) як допоміжних суб'єктів представницьких відносин з чітко визначеними повноваженнями та обмеженнями;

- система принципів міжнародного представництва шляхом включення нових елементів: принцип цифрової безпеки, принцип 32 інклюзивності, принцип адаптивності до надзвичайних обставин, принцип прозорості в цифрових комунікаціях;

- розуміння імунітетів та привілеїв дипломатичного персоналу в контексті цифровізації, включаючи захист електронної кореспонденції, цифрових баз даних та онлайн-комунікацій від втручання приймаючої держави;

- концептуальні основи посередництва в міжнародних спорах через аналіз ролі постійних представництв як платформ для неформального діалогу, конфіденційних консультацій та підготовки до офіційних переговорів.

набули подальшого розвитку:

- положення, що стосуються функцій дипломатичних і консульських місій у системі врегулювання міжнародних спорів, на основі аналізу їх діяльності в умовах воєнного стану та обмеженого доступу до окупованих територій, зокрема в контексті агресії Росії проти України у 2014 та 2022 роках;

- доктринальні основи інституту представництва в міжнародному праві через інтеграцію нових форм представництва (громадянське суспільство, експертні групи, міжнародні моніторингові місії, спеціалізовані арбітри) в їх структуру та визначення їх правового статусу;

- концептуальні основи реформування традиційного механізму регулювання інституту представництва з урахуванням викликів цифровізації та необхідності забезпечення кібербезпеки дипломатичних інститутів в контексті зростання кількості кібератак на критичну інфраструктуру;

- теоретичні положення щодо взаємодії національного та міжнародного права у сфері представництва через аналіз імплементації Віденських конвенцій 1961 та 1963 років у різних правових системах та виявлення прогалів у правовому регулюванні;

- доктрина державного суверенітету в контексті делегування повноважень представництва міжнародним організаціям, регіональним структурам та спеціальним місіям у кризових ситуаціях, збалансування ефективності та збереження державного контролю;

- концепція «дипломатичної відповідальності» представників у разі порушення міжнародних зобов'язань, що включає як індивідуальну відповідальність дипломатів, так і відповідальність держав за дії своїх представників у міжнародних процедурах;

- положення, що стосуються ролі консульських установ у захисті прав громадян у контексті міграційних криз, евакуації з зон конфліктів та надання консульської допомоги в районах з обмеженим доступом;

- теоретичні основи «гібридної дипломатії», яка поєднує традиційні канали офіційної комунікації з цифровими платформами, соціальними медіа та публічною дипломатією з метою досягнення максимального ефекту у вирішенні

спорів;

- концепція «мережевої дипломатії» в постійних представництвах при міжнародних організаціях, яка передбачає горизонтальну координацію між представництвами різних держав з метою формування коаліцій, розробки спільних позицій та просування багатосторонніх ініціатив;

- положення про роль постійних представництв у розробці м'якого права шляхом їх участі в підготовці резолюцій, декларацій, рекомендацій та інших документів, які не мають юридичної сили, але формують міжнародні стандарти поведінки.

Теоретичне значення роботи полягає у тому, що сформульовані наукові положення та висновки сприятимуть розвитку науки міжнародного публічного права, дипломатичного та консульського права, права міжнародних організацій і міжнародного гуманітарного права. Результати дослідження поглиблюють розуміння принципу мирного врегулювання міжнародних спорів та функцій інституту представництва в умовах сучасних геополітичних викликів.

Практичне значення одержаних результатів. Сформульовані висновки та рекомендації використано:

- в діяльності ГО «Регіональний клуб «Вінниця Ініціатива» (довідка про впровадження №03 від 14.01.2026) та Ради адвокатів Вінницької області (довідка про впровадження №08 від 09.02.2026);
- при викладанні дисциплін «Міжнародне публічне право», «Дипломатичне та консульське право», підготовці підручників та програм підвищення кваліфікації дипломатів. (довідка про впровадження від 16.02.2026);

Особистий внесок здобувача. Дисертація Кадара Артема Миколайовича є самостійною науковою працею, в якій наведено теоретичні положення та висновки, власні ідеї та розробки автора. Усі висновки та практичні рекомендації, винесені на захист, розроблені дисертантом особисто.

Апробація результатів дослідження. Найважливіші ідеї, висновки, рекомендації оприлюднено на міжнародних конференціях: «Конституційне право ЄС в аспекті євроінтеграції України» (Харків, 2023); «Сучасні міжнародні відносини: актуальні проблеми теорії і практики» (Київ, 2024); «Сучасні тенденції соціально-гуманітарного розвитку суспільства» (Харків, 2025).

Публікації. Основні наукові положення та результати висвітлено автором у 6 публікаціях, серед яких: 3 статті у наукових фахових виданнях України; 3 публікації у збірниках матеріалів міжнародних конференцій.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ *Праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:*

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. Кадар А.М. Дипломатичне представництво як механізм врегулювання сучасних міжнародних викликів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. №3. С.670-672. DOI: [10.32782/2524-0374/2025-3/178](https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-3/178)

2. Кадар А.М. Принцип вирішення міжнародних спорів мирними засобами:

проблемні аспекти реалізації. *Право і суспільство*. 2025. №2. С.512-520. DOI: [10.32842/2078-3736/2025.2.70](https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.2.70)

3. Кадар А.М. Інститут представництва в системі регіональних механізмів захисту прав жінок: теоретико-правове дослідження. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. №6. С.307-312. DOI: [10.32782/2524-0374/2025-6/62](https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-6/62)

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

4. Кадар А.М. Інститут представництва як інструмент розв'язання міжнародних спорів. *Конституційне право ЄС в аспекті євроінтеграції України: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Харків, 21 квітня 2023 року). Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2023, С. 340-342. URL: <https://docs.google.com/document/d/1DxonE58Zqu4Md8Ao9zVlhWgF3-WCz0WXnbf2CLvEgJQ/edit?tab=t.0>

5. Кадар А.М. The principle of settlement of international disputes by peaceful means as a normative basis for the institution of representation. *Сучасні міжнародні відносини: актуальні проблеми теорії і практики: Міжнародна науково-практична конференція*, Київ, 2024. С. 114-117. URL: https://drive.google.com/file/d/1HG_Sl5z75kOdKbFrgNqXPrX4TSY3kr4F/view

6. Кадар А.М. Еволюція інституту представництва у міжнародному праві: від класичних до сучасних моделей мирного врегулювання спорів. *Сучасні тенденції соціально-гуманітарного розвитку суспільства: Науково-практична конференція* Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2025. С. 72-76. URL: https://www.newroute.org.ua/wp-content/uploads/sgv_58.pdf

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертації становить 248 сторінок, із них 200 сторінок основного тексту. Робота містить 2 додатки. Список використаних джерел налічує 315 найменувань.

Характеристика особистості здобувача. Під час підготовки дисертаційної роботи Кадар А.М. виявив себе як продуктивний дослідник-правознавець, здатний самостійно на належному науково-методичному рівні вирішувати теоретичні та практичні завдання. Він у повній мірі володіє сучасними методами теоретичного та емпіричного аналізу, має належний рівень теоретичної та практичної підготовки.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація Кадара А.М. написана грамотною державною мовою з належним використанням наукової термінології галузі міжнародного права. Стиль викладу матеріалу логічний, послідовний та аргументований. Оформлення дисертації відповідає встановленим вимогам.

Відповідність принципам академічної доброчесності. Дисертація є самостійним дослідженням, не містить плагіату, фальсифікації чи фабрикації. Використання ідей та положень інших авторів супроводжується належними посиланнями на джерела.

Рецензенти рекомендують: відповідно до пп. 15-16 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня

2022 року № 44, *пропонується такий склад разової ради:*

Голова ради:

Бабін Борис Володимирович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного та європейського права Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Рецензенти:

Нуруллаєв Іллькін Садагат огли, доктор юридичних наук, професор, професор міжнародного та європейського права Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Максимович Роман Олегович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Офіційні опоненти:

Буроменський Михайло Всеволодович, доктор юридичних наук, професор, в.о. завідувача кафедри порівняльного і європейського права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Камінська Наталія Василівна, доктор юридичних наук, професор, провідний Науковий співробітник відділу міжнародного права та права Європейського союзу Інституту держави і права імені В.М.Корецького Національної академії наук України.

Усі члени разової спеціалізованої ради не мають реального чи потенційного конфлікту інтересів щодо здобувача Кадара Артема Миколайовича та/або його наукового керівника.

У результаті попередньої експертизи дисертації Кадара Артема Миколайовича і повноти публікації основних результатів дослідження.

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Кадара Артема Миколайовича «Інститут представництва, як інструмент розв'язання міжнародних спорів: теорія та практика».

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Кадара Артема Миколайовича «Інститут представництва, як інструмент розв'язання міжнародних спорів: теорія та практика» відповідає спеціальності 293 «Міжнародне право» та вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів №341 від 21.03.2022 р., № 502 від 19.05.2023 р. і №507 від 03.05.2024 р.).

3. Рекомендувати дисертаційну роботу «Інститут представництва, як інструмент розв'язання міжнародних спорів: теорія та практика», подану Кадаром Артемом Миколайовичем на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 за спеціальністю 293 «Міжнародне право» до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

4. Рекомендувати Вченій раді затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Головою спеціалізованої вченої ради:

Бабіна Бориса Володимировича, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри міжнародного та європейського права Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Рецензентами:

Нурудласва Іллькіна Садагата огли, доктора юридичних наук, професора, професора міжнародного та європейського права Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Максимовича Романа Олеговича, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри міжнародного та європейського права Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Офіційними опонентами:

Буроменського Михайла Всеволодовича, доктора юридичних наук, професора, в.о. завідувача кафедри порівняльного і європейського права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Камінську Наталію Василівну, доктора юридичних наук, професора, провідного наукового співробітника відділу міжнародного права та права Європейського союзу Інституту держави і права імені В.М.Корецького Національної академії наук України.

Результати голосування щодо рекомендації до захисту дисертації Кадара Артема Миколайовича:

«за» – 12

«проти» – немає
«утримались» – немає.

Головуючий на засіданні:

професор кафедри міжнародного та
європейського права КАІ,
доктор юридичних наук, професор

Володимир ПРОЦАСВ

Секретар засідання:

доцент кафедри міжнародного та
європейського права КАІ,
кандидат юридичних наук, доцент

Роман МАКСИМОВИЧ

ПОГОДЖЕНО:

проректор з наукових досліджень та
трансферу технологій КАІ,
доктор технічних наук, професор

Сергій ГНАТЮК